
Product-Info Champignon 2008

2008 / 98

Zoetermeer, november 2008 - Wilco van den Berg

Productschap Tuinbouw, Afdeling Markt & Innovatie

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever of auteur.

Productschap Tuinbouw, Postbus 280, 2700 AG Zoetermeer

Telefoon (079) 347 07 07 E-mail smt@tuinbouw.nl Internet www.tuinbouw.nl

Auteur **Wilco van den Berg** Telefoon 079-3470628 E-mail w.vandenberg@tuinbouw.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1 Inleiding	11
2 Nederland	13
2.1 Kencijfers	13
2.2 Export van Nederlandse verse champignons	15
2.3 Invoer van verse champignon	17
2.4 Consumptie paddestoelen	18
2.4.1 Aankopen en supermarktinformatie Nederland	18
2.4.2 Consumptie Nederland in relatie tot overige EU-landen	20
3 Productie en uitvoer EU-landen	23
3.1 EU-productie champignons	23
3.2 Uitvoer van verse champignons uit landen van de EU	23
3.3 Uitvoer van champignonconserven uit landen van de EU	24
4 Duitsland	27
5 Verenigd Koninkrijk	31
6 Frankrijk	33
7 België	35
8 Polen	37
9 Rusland	39
10 Conserven uit China	41
11 Overige landen	43
11.1 Ierland	43
11.2 Hongarije	43
11.3 Verenigde Staten	44

Inhoudsopgave vervolg

Product-Info Champignons 2008

12	Marktaantrekkelijkheid	45
13	De sector kort omschreven	47

Samenvatting

Grotere aanvoer industriechampignons

In 2007 nam het Nederlandse oppervlak met industriechampignons toe, terwijl het areaal met champignons voor de versmarkt afnam. De productie van verse champignon kwam in 2007 uit op 92 miljoen kilo, terwijl 153 miljoen kilo voor de industrie is geproduceerd. De totale Nederlandse champignonproductie was hiermee 4 procent groter dan in het voorgaande jaar. De aanvoer van verse champignon daalde met 8 procent, terwijl de productie van industriechampignons met 13 procent toenam ten opzichte van 2006.

In 2008 steeg het Nederlandse totale areaal met 10 procent naar 77 hectare. Zowel het oppervlak met productie voor de versmarkt als de industrie is groter dan in 2007.

Fors verlies marktaandeel in VK

Voor de verse Nederlandse champignon is het Verenigd Koninkrijk de belangrijkste afzetmarkt, maar in de afgelopen jaren heeft de Nederlandse champignon fors aan marktaandeel verloren op de Engelse markt. Van 2004 tot en met 2007 nam de export naar het VK met bijna 18 miljoen kilo af naar 31 miljoen kilo. Dit gat is grotendeels opgevuld door de Poolse champignon. In 2007 bedroeg de uitvoer van Poolse champignon naar het VK ruim 14 miljoen kilo. In de eerste zeven maanden van 2008 bleef de Nederlandse champignonexport naar het Verenigd Koninkrijk vrij stabiel ten opzichte van 2007. De uitvoer naar Duitsland kwam in de afgelopen twee jaar uit op 20 miljoen kilo. Meer dan 85 procent van de Nederlandse uitvoer is op het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Frankrijk gericht. Op de binnenlandse markt wordt jaarlijks ongeveer 20 miljoen kilo afgezet.

AH vers, Aldi conserven

Nederlandse consumenten gaven in 2007 bij de supermarkt ruim € 68 miljoen uit aan verse paddenstoelen. Dit was 5 procent meer dan in 2006. De grootste stijgingen vielen te zien bij kastanjechampignons en paddenstoelenmix. De champignon is goed voor 77 procent van de totale besteding aan paddenstoelen. Albert Heijn is goed voor een aandeel van 32 procent van de totale supermarktverkoop van verse champignon. Op de voet volgt Superunie met 31 procent, gevolgd door Schuitema (C1000) met een aandeel van 16 procent.

Aldi is in Nederland met een aandeel van ongeveer 50 procent de supermarktformule met de grootste verkoop van champignonconserven. De gemiddelde supermarktprijs was in 2007 bijna een kwart hoger dan in het voorgaande jaar. Alle formules lieten in 2007 een prijsstijging noteren.

Polen grootste uitvoer vers

Met een uitvoer van bijna 130 miljoen kilo is Polen het belangrijkste EU uitvoerland van verse champignons. Tot en met 2004 was de rol van belangrijkste exporterende land weggelegd voor Nederland. De Nederlandse uitvoer kwam in 2007 uit op 71 miljoen kilo. Hierna is Ierland het belangrijkste land met een uitvoer van 50 miljoen kilo.

De uitvoer van champignonconserven is in de Europese Unie in handen van Nederlandse bedrijven. In 2007 zijn Nederlandse champignonconserven uitgevoerd voor € 165 miljoen. Dit is 5 procent hoger dan in 2006. Ook in de eerste helft van 2008 is een stijging van de uitvoer te zien. Na Nederlandse uitvoer volgt uitvoer uit Spanje en Frankrijk. De uitvoer van Poolse champignonconserven is in de afgelopen jaren vrij stabiel geweest.

Nederlandse champignonconserven naar Duitsland

De uitvoer van Nederlandse champignonconserven is vooral gericht op Duitsland. In 2007 is ruim 40 procent van de totale uitvoerwaarde van champignonconserven naar Duitsland gegaan. In de eerste vijf maanden van 2008 was de uitvoerwaarde uit Nederland 50 procent

hoger dan in het voorgaande jaar. Met name de vraag uit Duitsland was beter, terwijl ook in landen als Frankrijk en Griekenland meer ruimte voor champignonconserven uit Nederland was. In Duitsland draait het voornamelijk om champignonconserven uit Nederland, China en Frankrijk. Dat er in 2007 een betere Duitse vraag naar champignonconserven was, valt ook af te leiden uit de gemiddelde prijs die de consument moest betalen. Een Duits huishouden kocht in 2007 gemiddeld 7 procent minder champignonconserven dan in 2006, maar moest 17 procent meer betalen. Ook kocht een Duits huishouden iets minder verse champignon in 2007 tegen een prijs die 7 procent hoger lag.

Groei Poolse champignon stagneert

De Poolse productie van champignons voor de versmarkt is in de afgelopen jaren snel gestegen, maar de groei in de Poolse teelt stagneert. Poolse champignonkwekers worden meer en meer geconfronteerd met kostenstijgingen, onder meer arbeidskosten. De belangrijkste uitvoerlanden van verse Poolse champignon zijn Rusland, Duitsland en Nederland. Een sterke groei van de export is te zien op Rusland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk. Door een handelsconflict tussen Polen en Rusland wordt de uitvoer van Poolse champignon naar Rusland bemoeilijkt. In de Poolse uitvoerstatistiek is dit duidelijk waar te nemen, maar volgens de Russische importstatistiek is de import uit Polen van 2006 op 2007 fors gestegen van 21 miljoen kilo naar ruim 30 miljoen kilo. De uitvoer van Poolse champignonconserven is in verhouding met die van verse champignon niet zo groot.

Toekomst

De situatie in de Europese championonteelt is, na een relatief "goede" periode tot het voorjaar van 2008, momenteel weer verzwakt. De conservenverkopen zijn iets teruggevallen in de tweede helft van 2008. In de komende jaren zal het Europese veringsschap het strijdtoneel zijn voor Nederland en Polen. Op het gebied van de kwaliteit van champignons doet het buitenland niet veel onder voor Nederland. Toegevoegde waarde van de Nederlandse leverancier en het Nederlandse product is een voorwaarde om deze strijd te winnen. Het gebruik van champignons verschilt per land. In Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Ierland zitten de 'heavy users' van verse champignons. In Duitsland, Frankrijk, de Zuid-Europese landen en Scandinavië ligt de nadruk op champignonconserven.

Marktvraag

De consument vraagt om productdiversificatie (productinnovatie), producten van gecertificeerde bedrijven (duurzame productie), producten met gegarandeerde kwaliteit en houdbaarheid (voedselveiligheid). Dit biedt kansen voor 'andere paddenstoelen' maar ook voor witte champignons in een 'nieuw jasje'. Het Verenigd Koninkrijk vraagt om een breed en diep assortiment, andere landen hebben ook belangstelling voor 'andere paddenstoelen', maar van acceptatie op grote schaal door de consument in binnen- en buitenland is nog geen sprake. Afzetbevordering, bij voorkeur in samenwerking met andere aanbieders in Europa, kan een steun in de rug zijn.

Nederland is vooral sterk in regelmaat en stabiliteit van de productie. Het assortiment paddenstoelen is de laatste jaren wel uitgebreid, maar de champignonproductie bestaat hoofdzakelijk uit witte champignons. Productinnovatie moet leiden tot marktverruiming. Dat geldt niet alleen voor nieuwe producten maar ook voor het bestaande product in nieuwe aanbiedingsvormen.

1 Inleiding

In deze Product-Info staat marktinformatie rondom de champignon centraal. In hoofdstuk 2 draait het om de Nederlandse afzetmarkt. Het betreft dan vooral gegevens over productie, areaal, export naar de belangrijkste bestemmingen, invoer en huishoudelijke aankoop in Nederland.

In hoofdstuk 3 wordt een overzicht gegeven van de productie, import en export van champignons in de Europese Unie. Door de opkomst van met name Polen als productieland van champignons zijn er een aantal verschuivingen in Europa te zien.

In hoofdstuk 4 tot en met 12 komen de ontwikkelingen in de belangrijkste productie- en afzetlanden aan bod. Per land is een tabel weergegeven met productie, import, export en consumptie. Het gaat dan over zowel champignons voor de versmarkt als voor de conservenmarkt.

De export- en importcijfers hebben als bron Eurostat. In de afgelopen jaren zijn de cijfers door de interne EU-markt minder betrouwbaar geworden. Helaas is hier niets aan te doen en zijn er geen betere statistiekbronnen beschikbaar. Productiecijfers worden door ieder land afzonderlijk vastgesteld en verzameld door GEPC (Groupement Européen des Producteurs de Champignon). Dit is de overkoepelende organisatie van Europese champignontelersverenigingen.

Cijfers over de consumentenmarkt zijn vooral afkomstig van GfK en AC Nielsen. Marktonderzoeksbureau GfK registreert de aankopen vanuit de consument en AC Nielsen registreert de supermarktverkoop.

2 Nederland

2.1 Kencijfers

Tabel 2.1 Kencijfers champignons in Nederland

Bron : PT	Eenheid	1990	1995	2000	2005	2006	2007
Teeltoppervlakte	1.000 m2	1.050	1.089	950	770	705	704
Bedrijven	aantal	852	704	517	299	264	228
Cellen	aantal	5.069	4.569	3.470	2.292	.	.
Gem. bedrijfsgrootte	m2	1.232	1.547	1.838	2.575	.	.
Handelsproductie	1.000 ton	147	230	265	240	235	245
w.v. industrie	1.000 ton	93	152	158	138	135	153
verse markt	1.000 ton	54	78	107	102	100	92
Produktiewaarde 1)	miljoen euro	180	243	319	230	230	250
Output champ. conserven	miljoen liter	123	188	170	141	132	140
Export vers	1.000 ton	30	52	82	83	78	71

1) Telerswaarde van paddestoelen totaal

- Het aantal teeltbedrijven met champignons is in de afgelopen jaren fors afgenomen. In 1990 ging het nog om 852 teeltbedrijven, terwijl in 2007 nog maar 228 bedrijven zich bezig hielden met de teelt van champignons.
- In 2007 werd op een areaal van 70 hectare champignon geteeld. Vergeleken met 2006 bleef het oppervlak stabiel. De productie bedroeg 245 miljoen kilo in 2007, waarvan 153 miljoen kilo machinaal is geoogst voor de industrie en 92 miljoen kilo champignon op de versmarkt is afgezet.
- Het voorlopige areaalcijfer voor 2008 bedraagt 77 hectare. Dit is 10 procent meer dan in 2007. Zowel het oppervlak met champignons voor de versmarkt als industriemarkt is gestegen.
- Na een daling van de productie van champignonconserven in de afgelopen jaren is in 2007 circa 6 procent meer door de verwerkende industrie geproduceerd.

Tabel 2.2 Areaal (x 1.000 m2) en aantal bedrijven versmarkt (handmatig) en industrie (machinaal)

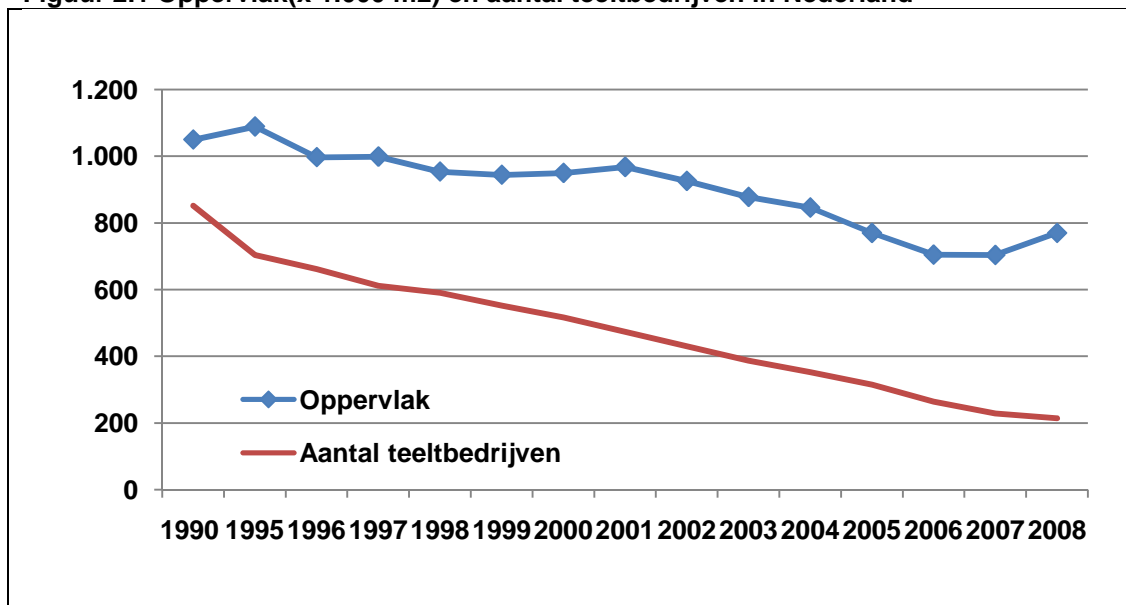
Bron : CBS	Areaal			Aantal bedrijven		
	2006	2007	2008V	2006	2007	2008V
Totaal	705	704	770	264	228	214
waarvan :						
handmatige oogst	370	332	370	212	181	166
machinale oogst	335	372	400	57	50	49

V=voorlopig

- Productie van champignons voor de industriemarkt vond in 2007 door 50 bedrijven plaats op 37 hectare. Dit is 53 procent van het totale teeltoppervlak champignons.
- Het productieoppervlak ten behoeve van de versmarkt is in de afgelopen jaren gekrompen naar 33 hectare in 2007. Het ging om 181 teeltbedrijven in 2007 met champignons voor de versmarkt.

- Zowel het aantal bedrijven met productie voor de versmarkt (handmatig) als productie voor de industrie is in de afgelopen jaren gedaald. De verwachting is dat er over 10 jaar in de versmarkt nog zo'n 100 bedrijven zijn van gemiddeld groter dan 5.000 m2 en 25 bedrijven in de industriemarkt met een oppervlak groter dan 15.000 m2.

Figuur 2.1 Oppervlak(x 1.000 m2) en aantal teeltbedrijven in Nederland

- Zoals is te zien in figuur 2.1 is het oppervlak met champignons in Nederland, na een scherpe daling in de periode 2000 tot en met 2006, in 2007 gestabiliseerd en in 2008 gestegen.

Tabel 2.3 Aantal bedrijven naar grootte met bijbehorend areaal

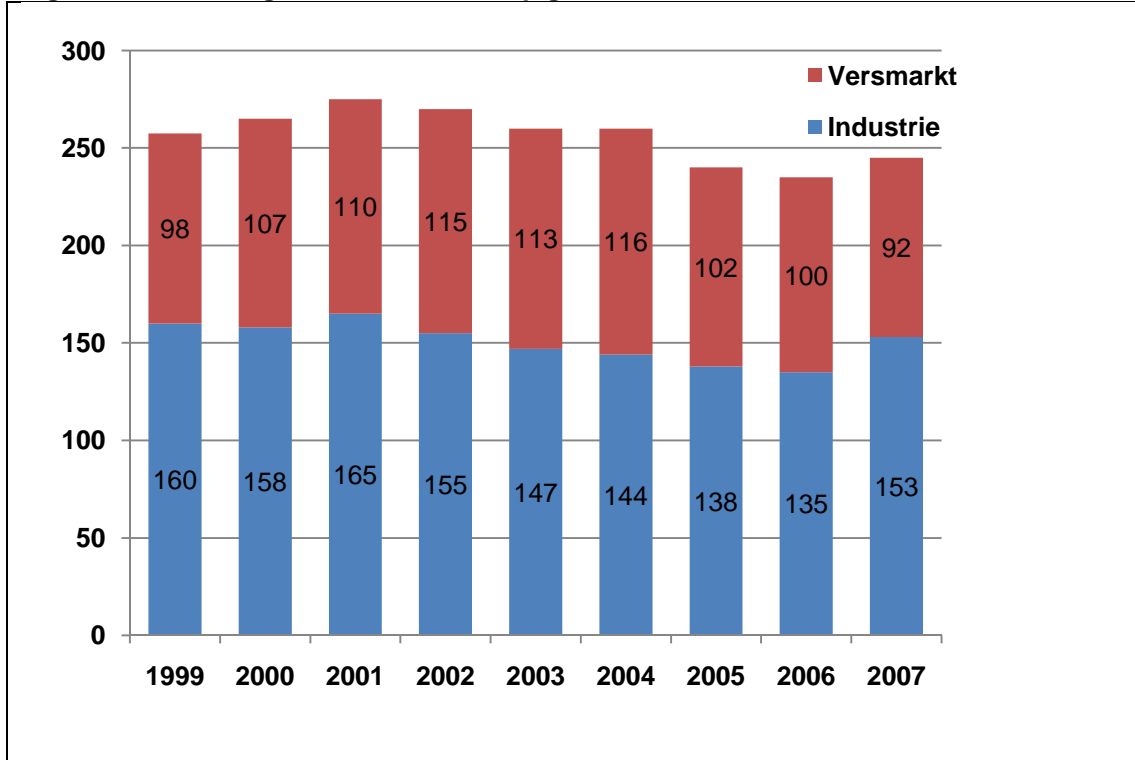
CBS	Aantal bedrijven	tot 0,1 ha	0,1 tot 0,25 ha	0,25 tot 0,75 ha	> 0,75 ha
1995	704	305	310	75	14
2000	517	206	223	69	19
2003	387	135	166	56	30
2004	331	112	137	52	30
2005	299	102	123	46	28
2006	264	91	102	47	24
2007	228	71	86	44	27

CBS	Bijbehorend areaal in HECTARE				
	Areaal	tot 0,1 ha	0,1 tot 0,25 ha	0,25 tot 0,75 ha	> 0,75 ha
1995	109	20	46	27	16
2000	95	12	34	27	22
2003	88	8	25	21	34
2004	85	6	21	20	37
2005	77	5	19	17	35
2006	70	5	16	18	31
2007	70	4	13	17	36

- In de afgelopen jaren zijn vooral kleine bedrijven gestopt met de teelt van champignons. In 1995 waren in Nederland 305 bedrijven met een champignonareaal van 1.000m2 of minder tegen 71 bedrijven in 2007.

- De meeste teeltbedrijven, namelijk 86, zijn te vinden in de categorie van 1.000 m² tot 2.500 m². 27 bedrijven zijn in 2007 goed voor iets meer dan de helft van het totale oppervlak.
- In 2005 en 2006 nam het aantal bedrijven met een oppervlak groter dan 7.500 m² af, maar in 2007 was sprake van een toename.

Figuur 2.2 Verdeling Nederlandse champignons naar industrie en versmarkt

- Vanaf 2001 is de inzet van Nederlandse champignons voor de verwerkende industrie jaarlijks gedaald, maar in 2007 kwam een kentering. De productie voor de versmarkt daalde in 2007 echter wel.

2.2 Export van Nederlandse verse champignons

Tabel 2.4 Uitvoer van Nederlandse verse champignon per maand (x 1.000 kilo)

Bron : KCB/PT	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Jan	6.654	7.491	6.881	6.512	5.458	5.057
Feb	7.903	7.500	6.647	6.349	5.436	5.546
Mrt	9.346	9.521	8.646	8.244	7.126	7.202
Apr	7.446	7.187	6.744	6.455	5.494	5.493
Mei	9.304	9.857	7.037	7.387	6.603	6.757
Jun	6.880	7.156	6.037	5.766	5.456	5.027
Jul	6.911	7.153	7.049	5.642	5.350	5.470
Aug	8.281	8.904	7.687	7.015	6.520	
Sep	7.326	7.785	6.121	5.857	5.167	
Okt	9.029	9.518	7.611	7.415	7.023	
Nov	7.776	7.725	6.237	5.629	5.724	
Dec	7.278	8.178	6.262	6.177	5.714	
Totaal	94.134	97.975	82.960	78.448	71.072	
Jan-Juli	54.444	55.865	49.041	46.355	40.923	40.552

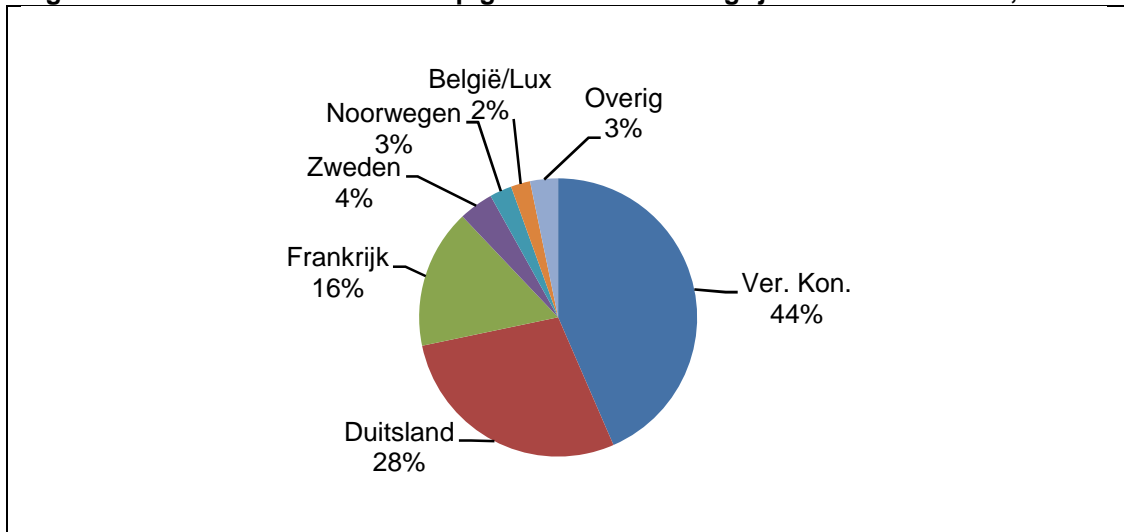
- In 2007 bleef de uitvoer van Nederlandse champignons 9 procent achter op 2006. Met uitzondering van uitvoer in november is iedere maand in 2007 minder uitgevoerd dan in het voorgaande jaar.
- In de eerste zeven maanden van 2008 week de uitvoer weinig af van die in 2007.

Tabel 2.5 Uitvoer van Nederlandse verse champignon naar land van bestemming (x 1.000 kilo)

Bron : KCB/PT	JAAR				JAN-JULI	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	97.975	82.960	78.448	71.072	40.924	40.551
waarvan naar :						
Ver.Koninkrijk	48.309	39.752	39.785	30.865	17.839	17.813
Duitsland	22.819	23.098	19.262	20.072	11.582	10.502
Frankrijk	14.078	12.434	11.656	11.497	6.686	7.190
Zweden	3.823	3.025	2.286	2.832	1.873	1.323
Noorwegen	2.677	1.580	1.829	1.838	988	1.262
België/Luxemburg	3.701	645	948	1.593	669	879
Midden Oosten	533	532	543	543	323	325
Finland	346	350	437	495	342	340
Denemarken	770	503	674	494	211	449
Griekenland	440	423	399	311	136	135
IJsland	71	107	83	110	68	69
Israël	42	60	3	104	23	73
Malta	35	62	101	67	36	33
Overig	331	389	442	251	148	158

- In 2007 verloor de Nederlandse champignon fors aan marktaandeel op de Engelse markt. De export naar het Verenigd Koninkrijk viel met 22 procent terug ten opzichte van 2006. Van januari tot en met juli 2008 viel de uitvoer naar het VK bijna even groot uit als in het vorige jaar.
- De uitvoer naar Duitsland nam in 2007 met 4 procent toe, maar tot en met juli 2008 valt een daling in de uitvoer naar Duitsland te zien. De uitvoer naar Frankrijk is al een aantal jaren redelijk stabiel.
- Meer dan 85 procent van de uitvoer van verse champignons is op het VK, Duitsland en Frankrijk gericht. De uitvoer naar andere landen laat weinig verrassende ontwikkelingen zien.

Figuur 2.3 Uitvoer van verse champignon naar de belangrijkste landen in 2007, in %

2.3 Invoer van verse champignon

Tabel 2.6 Invoer van verse champignons in Nederland naar land van herkomst (x 1.000 kilo)

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-april	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
Totaal	42.429	46.820	44.773	41.211	11.806	9.340
waarvan uit :						
Polen	18.107	24.441	24.852	22.150	8.377	6.017
België	13.008	10.964	9.382	9.005	2.785	2.904
Duitsland	10.932	10.755	10.150	10.000	635	380
Overig	382	660	389	56	9	39

- Na 2000 steeg de invoer van verse champignon in Nederland jaarlijks fors. Van 2001 tot en met 2005 nam de import toe van 27 miljoen kilo naar bijna 47 miljoen kilo. Deze stijging komt hoofdzakelijk op conto van de Poolse champignon. In 2001 bedroeg de import uit Polen 3 miljoen kilo tegen 24 miljoen kilo in 2005.
- In 2006 en 2007 was de invoer van champignon in Nederland lager dan in 2005. Ook in de eerste vier maanden van 2008 was de import kleiner dan in het voorgaande jaar.
- Een groot deel van de import wordt doorgevoerd. Hoeveel dit is, is niet uit te drukken in cijfers.

2.4 Consumptie paddestoelen

2.4.1 Aankopen en supermarktinformatie Nederland

Tabel 2.7 Huishoudelijke aankoop van verse champignons in Nederland

Bron : GfK/PT	1999	2002	2005	2006	2007
% kopende HH	72	73	74	74	73
Volume in kg 100 HH	217	221	234	234	220
Gem. Prijs per kg	3,21	3,43	3,14	3,25	3,37
Besteding per 100 HH	699	756	734	761	741
Volume (x 1.000 kilo)	14.764	15.377	16.696	16.803	15.871

HH=huishouden

- Het percentage huishoudens dat in Nederland regelmatig champignons koopt, is in de afgelopen jaren stabiel rond 73/74 procent.
- Een huishouden kocht in 2007 gemiddeld 2,2 kilo champignons. Dit was 6 procent minder dan in 2006. De gemiddelde kiloprijs was in 2007 circa 4 procent hoger dan in het voorgaande jaar.

Tabel 2.8 Consumentenuitgaven verse paddenstoelen bij supermarkten (excl. Dirk/Bas/Sligro), x € 1.000

Bron : PT/Nielsen	2005	2006	2007	07 tov 06
Champignons	50.807	51.457	52.796	3%
Kastanje champignons	6.807	7.573	8.827	17%
Paddenstoelen mix	1.876	2.660	3.101	17%
Oesterzwammen	1.566	1.564	1.474	-6%
Shiitake	1.096	1.108	1.217	10%
Portabella	544	620	714	15%
Overig	92	180	171	-5%
Cantharellen	299	148	108	-27%
Totaal	63.087	65.309	68.407	5%

- Nederlandse consumenten gaven in 2007 ruim € 68 miljoen uit aan verse paddenstoelen bij de supermarkt. Dit was 5 procent meer dan in 2006. De grootste stijgingen vielen te zien bij kastanjechampignons en paddenstoelenmix.
- In 2007 is de champignon in het totale paddenstoelenassortiment van de supermarkt goed voor een aandeel van 77 procent.

Tabel 2.9 Consumentenuitgaven verse champignons naar supermarktformule (excl. Dirk/Bas/Sligro), x € 1.000

Bron : PT/Nielsen	2005	2006	2007	07 tov 06
Albert Heijn	15.042	15.604	17.066	9%
Superunie	13.393	14.108	16.344	16%
C1000	8.741	8.551	8.477	-1%
Super de Boer	4.439	3.968	4.219	6%
Aldi	3.653	3.404	3.024	-11%
Lidl	2.113	2.808	2.924	4%
Totaal	50.807	51.457	52.796	3%

- Albert Heijn was in 2007 goed voor 32 procent van de totale supermarktverkoop van champignons, op de voet gevolgd door Superunie met een aandeel van 31 procent. Beide formules noteerden in 2007 een grotere verkoop van champignons. De verkoop van witte champignons bij Aldi was in 2007 lager dan in 2006, maar Aldi heeft wel meer kastanje champignons verkocht dan in het voorgaande jaar.

Tabel 2.10 Consumentenuitgaven kastanjechampignons naar supermarktformule (excl. Dirk/Bas/Sligro), x € 1.000

Bron : PT/Nielsen	2005	2006	2007	07 tov 06
Albert Heijn	4.633	5.098	5.687	12%
Superunie	598	740	1.026	39%
C1000	535	552	651	18%
Lidl	466	533	587	10%
Aldi	61	140	498	++%
Super de Boer	310	342	353	3%
Totaal	6.807	7.573	8.827	17%

- Albert Heijn was in 2007 goed voor 64 procent van de totale supermarktverkoop van kastanjechampignons. Op afstand volgen Superunie en C1000.

Tabel 2.11 Consumentenuitgaven champignonconserven naar supermarktformule (excl. Dirk/Bas/Sligro), x € 1.000

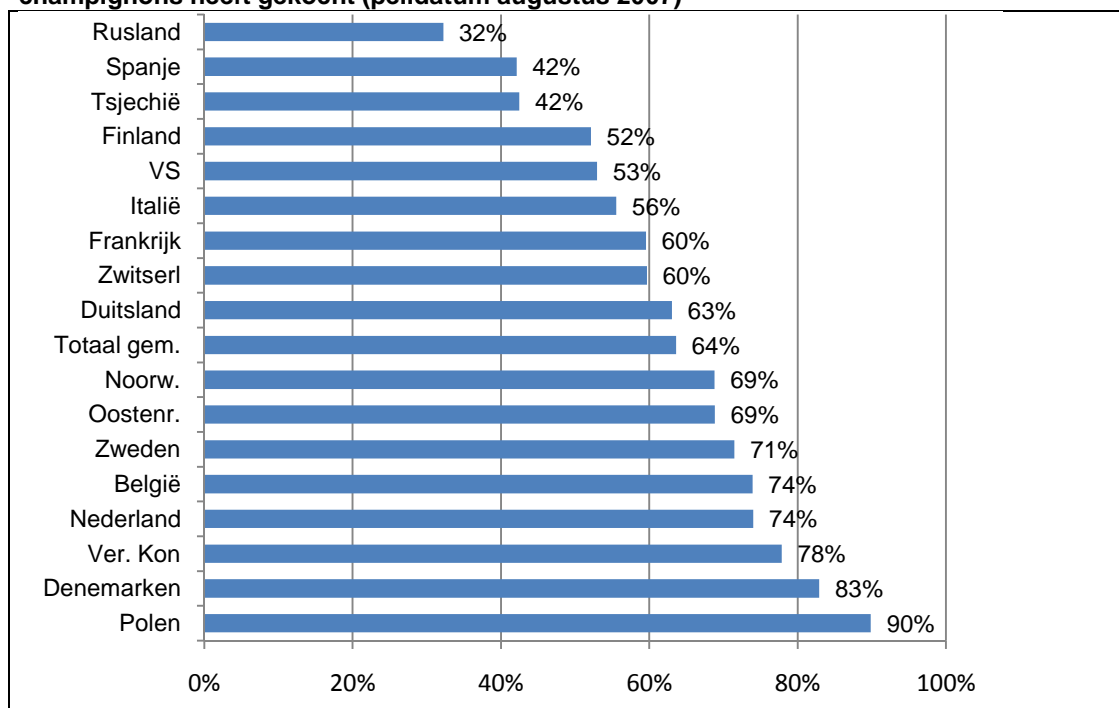
Bron : PT/Nielsen	Verkopen in € 1000		Verkopen in kg x 1000	
	2006	2007	2006	2007
Aldi	2.849	3.539	1.688	1.521
Superunie	1.405	1.705	622	698
C1000	649	638	351	295
Lidl	421	381	302	245
Albert Heijn	425	494	116	123
Super de Boer	369	365	134	103
Totaal	6.599	7.232	3.394	3.026

Bron : PT/Nielsen	Prijs per kilo	
	2006	2007
Aldi	1,69	2,33
Superunie	2,26	2,44
C1000	1,85	2,17
Lidl	1,39	1,56
Albert Heijn	3,65	4,01
Super de Boer	2,76	3,55
Totaal	1,94	2,39

- Aldi is in Nederland met een aandeel van ongeveer 50 procent de supermarktformule met de grootste verkoop van champignonconserven. Hierna volgen Superunie en C1000 als belangrijkste formules.
- De gemiddelde prijs steeg van 2006 op 2007 met 23 procent. Alle formules lieten een prijsstijging noteren.
- De totale supermarktverkoop van champignonconserven daalde in 2007 ten opzichte van 2006 in volume met 11 procent, terwijl de uitgaven met 10 procent stegen.

2.4.2 Consumptie Nederland in relatie tot overige EU-landen

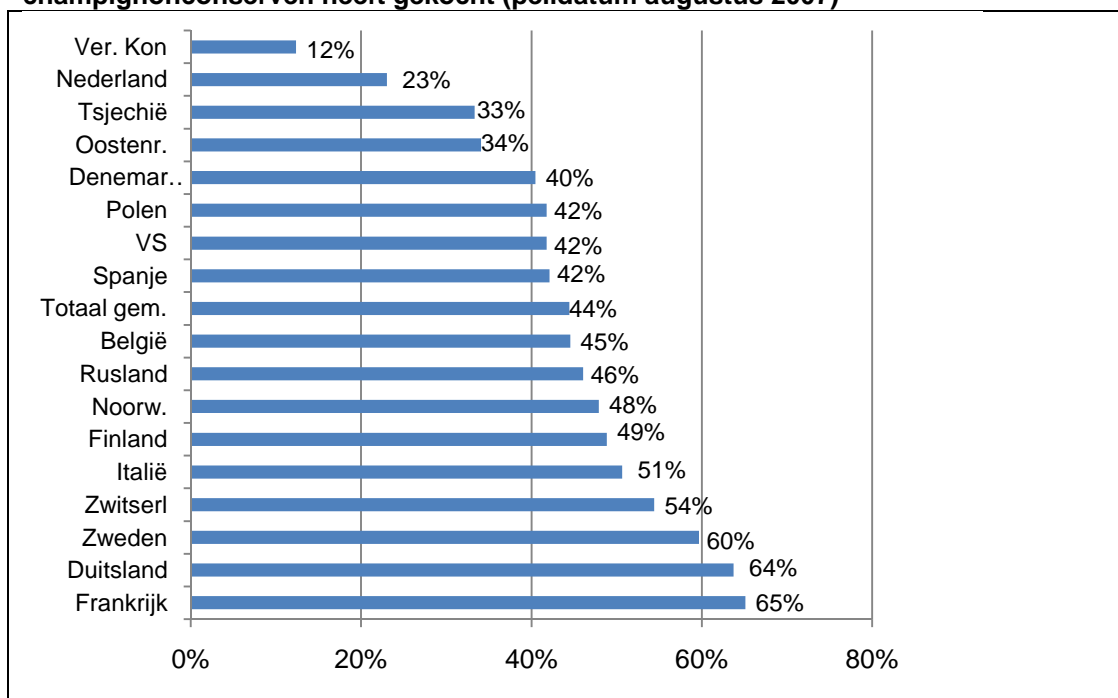
Figuur 2.4 Percentage consumenten dat in de afgelopen 12 maanden verse witte champignons heeft gekocht (peildatum augustus 2007)

Bron : PT-rapport 2007-72 "De consument van champignon in 17 landen", online onderzoek

- In Polen ligt het koperspercentage (90%) van verse witte champignons het hoogst. Hierna volgen Denemarken (83%), het Verenigd Koninkrijk (78%) en Nederland (74%). In Rusland (32%), Spanje (42%) en Tsjechië (42%) is het percentage kopers van verse champignons het laagst van de onderzochte 17 landen.

Figuur 2.5 Percentage consumenten dat in de afgelopen 12 maanden champignonconserven heeft gekocht (peildatum augustus 2007)

- Franse consumenten zijn heavy users van champignonconserven. In de afgelopen 12 maanden (peildatum augustus 2007) kocht 65 procent van de consumenten champignons in glas of blik. Hierna volgen kopers in Duitsland (64%) en Zweden (60%). In Nederland (12%) en het Verenigd Koninkrijk (23%) is het percentage kopers van champignonconserven het laagst.

Tabel 2.12 Aankoopfrequentie verse witte champignon door kopende huishoudens

Bron : MSI/PT	Wekelijks of vaker	Eenmaal per 2 weken	Eenmaal per maand	Eenmaal per 2 maanden	Eenmaal per 6 maanden	Eenmaal per jaar	Totaal
België	18%	29%	25%	17%	10%	1%	100%
Denemarken	13%	34%	29%	16%	8%	0%	100%
Duitsland	11%	24%	32%	18%	12%	2%	100%
Finland	3%	7%	29%	25%	31%	4%	100%
Frankrijk	12%	18%	28%	24%	18%	1%	100%
Italië	10%	18%	35%	24%	9%	4%	100%
Nederland	30%	28%	25%	12%	5%	0%	100%
Noorwegen	19%	27%	32%	14%	7%	2%	100%
Oostenrijk	6%	14%	34%	25%	19%	2%	100%
Polen	18%	29%	31%	14%	7%	1%	100%
Rusland	4%	24%	27%	10%	22%	12%	100%
Spanje	20%	32%	27%	16%	5%	1%	100%
Tsjechië	5%	9%	29%	28%	23%	6%	100%
Ver. Kon	39%	27%	18%	10%	4%	0%	100%
VS	18%	30%	27%	16%	7%	1%	100%
Zweden	11%	21%	35%	22%	9%	3%	100%
Zwitserland	9%	27%	33%	18%	12%	1%	100%
Totaal	16%	24%	29%	18%	11%	2%	100%

- In het Verenigd Koninkrijk en Nederland kopen consumenten het vaakst verse witte champignons. Respectievelijk 39% en 30% van de consumenten koopt wekelijks of vaker verse witte champignon. In Finland, maar ook in Rusland en Tsjechië koopt men nauwelijks wekelijks verse witte champignons.

Tabel 2.13 Aankoopfrequentie champignons in pot en blik (conservern) door kopende huishoudens

	Wekelijks of vaker	Eenmaal per 2 weken	Eenmaal per maand	Eenmaal per 2 maanden	Eenmaal per 6 maanden	Eenmaal per jaar	Totaal
Bron : MSI/PT							
België	8%	16%	31%	23%	19%	3%	100%
Denemarken	6%	20%	33%	24%	15%	2%	100%
Duitsland	5%	27%	33%	22%	11%	2%	100%
Finland	3%	19%	26%	23%	21%	7%	100%
Frankrijk	6%	23%	34%	21%	13%	3%	100%
Italië	3%	23%	34%	27%	12%	3%	100%
Nederland	11%	11%	31%	20%	17%	9%	100%
Noorwegen	5%	17%	33%	29%	12%	3%	100%
Oostenrijk	3%	14%	25%	32%	20%	6%	100%
Polen	2%	15%	23%	36%	21%	3%	100%
Rusland	7%	24%	30%	21%	14%	3%	100%
Spanje	12%	21%	39%	21%	5%	2%	100%
Tsjechië	4%	4%	31%	22%	27%	12%	100%
Ver. Kon	0%	8%	42%	26%	11%	13%	100%
VS	7%	12%	32%	28%	19%	2%	100%
Zweden	5%	20%	41%	19%	11%	3%	100%
Zwitserland	8%	14%	20%	25%	27%	6%	100%
Totaal	6%	19%	32%	24%	16%	4%	100%

- Champignonconservern worden het frequents gekocht in Spanje, terwijl de frequentie in het Verenigd Koninkrijk en Tsjechië het laagst is.

3 Productie en uitvoer EU-landen

3.1 EU-productie champignons

Tabel 3.1 Productie van champignons in landen van de Europese Unie (x 1.000 kilo)

Bron : GEPC/PT	2003	2004	2005	2006	2007
Nederland	260.000	260.000	240.000	235.000	245.000
Polen	165.000	180.000	200.000	216.000	220.000
Frankrijk(v)	133.000	123.000	110.000	102.000	108.000
Spanje (v)	88.000	88.000	88.000	88.000	96.360
Ierland	66.000	66.000	68.000	66.000	66.000
Italië (v)	76.000	76.000	80.000	72.000	64.000
Duitsland	62.000	62.000	61.000	59.000	55.000
Engeland *)	81.000	74.000	70.000	68.000	72.000
Belgie	40.000	37.300	33.000	33.000	34.000
Hongarije	38.000	25.500	20.850	20.850	20.850
Denemarken	7.400	6.800	4.400	2.500	2.500
Totaal	1.016.400	998.600	975.250	962.350	983.710

(v) = productie (incl. voetjes) verminderd met 20%

- In de Europese Unie kwam de totale productie van champignons uit op ruim 983 miljoen kilo. Na een daling van de productie in de periode 2003-2006 nam de productie in 2007 weer toe. Een kwart van de EU-productie in 2007 wordt verzorgd door Nederland. Op de voet volgt de productie in Polen met een aandeel van 22 procent.

3.2 Uitvoer van verse champignons uit landen van de EU

Tabel 3.2 Uitvoer van verse champignons uit landen van de Europese Unie, x 1.000 kilo

Bron : Eurostat/PT	Jaar				Jan-Mei	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
Polen	56.615	97.252	98.495	128.916	56.793	53.478
Nederland (KCB)	97.975	82.960	78.448	71.072	30.117	30.054
Ierland	43.300	58.153	51.321	49.693	23.350	15.581
België	27.642	30.769	30.518	32.795	13.836	14.117
Litouwen	2.910	5.005	26.548	25.297	11.387	12.558
Hongarije	11.582	7.646	7.306	6.867	3.137	3.170
Duitsland	13.138	14.602	13.723	3.580	2.073	1.464
Frankrijk	2.318	1.962	1.687	1.286	522	355
Zweden	927	1.342	1.591	1.081	507	411
Italië	617	535	473	1.048	471	226
Tsjechië	556	1.381	1.475	866	324	345
Oostenrijk	1.834	1.311	1.406	333	123	174
Spanje	323	261	262	247	92	66
Ver.Koninkrijk	142	142	120	168	48	19
Portugal	424	53	187	158	102	8
Slowakije	139	0	497	109	99	5

- Sinds 2005 is Polen in de Europese Unie en zelfs wereldwijd het belangrijkste uitvoerland van verse champignons. Tot en met 2004 was deze rol weggelegd voor Nederland.
- Van 2004 tot en met 2007 is de uitvoer van Nederlandse verse champignons met 28 procent afgenomen. Zo ging het in 2004 om een uitvoer van 98 miljoen kilo, terwijl in 2007 ruim 71 miljoen kilo is uitgevoerd.
- Na Polen en Nederland is Ierland met ongeveer 50 miljoen kilo het belangrijkste uitvoerland van verse champignons.
- Opvallend is dat Litouwen het vijfde exportland in de EU is van verse champignon. Dit betreft uitvoer van Poolse champignons naar Rusland.
- De rol van de Hongaarse verse champignon in de EU is in de afgelopen jaren fors afgenomen. In 2007 bedroeg de uitvoer van Hongaarse champignon bijna 7 miljoen kilo.

3.3 Uitvoer van champignonconserven uit landen van de EU

Tabel 3.3 Uitvoer van champignonconserven uit landen van de EU, x 1.000 euro

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-Mei	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
Nederland	172.161	147.609	156.798	165.172	60.556	92.813
Spanje	41.066	27.305	40.350	41.944	18.680	19.041
Frankrijk	32.441	33.009	26.234	39.748	14.733	15.158
Polen	12.934	12.559	14.057	13.751	6.453	6.663
Duitsland	5.327	8.219	8.682	9.010	2.931	8.307
Italië	4.868	6.504	6.671	6.668	2.247	3.075
Tsjechië	1.333	1.135	1.254	2.342	722	955
België	867	924	1.070	1.946	710	794
Oostenrijk	316	485	513	703	346	368
Denemarken	188	171	146	317	85	143
Bulgarije		100	267	309	199	34
Portugal	169	184	260	254	69	135
Griekenland	67	43	81	221	102	98
Slowakije	240	1.950	323	185	62	310

- Na 2005 wordt de uitvoer van champignonconserven uit landen van de Europese Unie naar landen binnen de EU niet meer geregistreerd in kilogram. Hierdoor is een vergelijking met voorgaande jaren niet meer mogelijk. Wel wordt de uitvoer geregistreerd in waarde!
- De uitvoer van champignonconserven is in de Europese Unie in handen van Nederlandse handelaren. In 2007 zijn uit Nederland champignonconserven uitgevoerd voor € 165 miljoen. Dit is 5 procent hoger dan in 2006.
- De Nederlandse uitvoer in 2008 ging erg voortvarend van start. In de eerste vijf maanden van 2008 is uitgevoerd voor een bedrag van € 93 miljoen tegen bijna € 61 miljoen in 2007.
- Na Nederland vindt de grootste export aan champignonconserven plaats uit Spanje (€ 42 miljoen in 2007) en Frankrijk (€ 40 miljoen). De uitvoer van champignonconserven uit Polen is in de afgelopen jaren vrij stabiel geweest.

Tabel 3.4 Uitvoer van champignonconserven uit Nederland, x 1.000 euro

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-Mei	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	172.161	147.609	156.798	165.172	60.556	92.813
waarvan naar :						
Duitsland	81.593	66.122	67.412	68.210	25.729	48.574
Frankrijk	25.289	23.137	29.104	28.835	10.904	12.778
Griekenland	8.890	8.931	8.477	11.126	3.940	6.063
Ver.Koninkrijk	10.295	8.667	8.304	8.572	3.105	3.691
Italië	6.014	7.128	4.895	6.676	2.432	3.169
België	6.261	5.652	5.933	6.092	2.320	2.437
Denemarken	5.418	4.219	4.596	4.829	1.776	2.108
Zweden	5.607	4.045	5.274	4.510	1.635	3.333
Israël	1.206	957	1.764	3.668	578	1.163
VS van Amerika	4.827	2.801	4.980	2.905	1.251	1.592
Saoedi-Arabië	524	487	1.653	2.848	1.037	1.037
Tsjechië	498	1.173	1.843	2.457	900	605
Finland	1.756	1.567	1.690	2.130	858	1.197
Kroatië	609	584	928	1.610	490	501
Roemenië		123	1.831	1.390	275	1.044
Oostenrijk	3.705	1.508	984	1.277	412	536
Hongarije	735	1.256	1.043	1.179	423	498
Zwitserland	8	48	180	879	301	291
Spanje	1.332	2.506	979	768	357	76
Cyprus (Grieks deel)	416	355	337	625	264	298
Portugal	1.423	1.872	355	566	157	165
Overige landen	5.755	4.471	4.236	4.020	1.412	1.657

- De uitvoer van champignonconserven uit Nederland is met name gericht op Duitsland. In 2007 is ruim 40 procent van de totale uitvoer (in waarde) van champignonconserven naar Duitsland gegaan. De grotere uitvoer in 2008 is met name naar Duitsland gegaan. Ook in landen als Frankrijk en Griekenland was in de eerste vijf maanden meer ruimte voor champignonconserven uit Nederland.

Tabel 3.5 EU-invoer van champignonconserven van buiten de EU, x 1.000 kilo

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-Mei	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL IN EU [27]	54.208	46.286	42.796	47.583	20.209	20.676
China	53.638	44.932	42.550	47.394	20.176	20.643
India	505	313	200	133		
Overig	65	1.041	46	56	33	33

- De EU-invoer van champignonconserven van buiten de EU wordt wel in volume geregistreerd. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om invoer uit China. In volume ging het in 2007 om bijna 48 miljoen kilo tegen een waarde van € 56 miljoen.

Tabel 3.6 Invoer van champignonconserven in landen van de EU uit China ,x 1.000 kilo

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-Mei	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL IN EU [27]	53.638	44.932	42.550	47.394	20.176	20.643
waarvan in :						
Duitsland	37.877	29.826	29.048	29.990	12.847	8.229
Nederland	1.242	6.887	5.401	5.920	2.034	6.895
Tsjechië	7.432	2.243	2.005	2.940	1.377	0
Roemenië		486	597	2.930	875	1.752
Zweden	3.398	2.902	2.853	2.308	1.070	1.733
Slowakije	2.009	517	180	715	339	147
Griekenland	359	336	213	680	658	173
Frankrijk	176			425	179	571
Hongarije	198	423	943	402	198	
Overige landen	947	1.312	1.310	1.084	599	1.143

- Verreweg de meeste Chinese champignonconserven worden in de Europese Unie ingevoerd in Duitsland. In 2007 bedroeg de invoer in Duitsland 30 miljoen kilo. Hierna volgde import in Nederland van bijna 6 miljoen kilo en bijna 3 miljoen kilo in zowel Tsjechië als Roemenië.

4 Duitsland

Tabel 4.1 Productie van champignons in Duitsland, x 1.000 ton

Bron : ZMP	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Champignon	62	62	62	61	59	55

- De Duitse productie van champignons bedroeg jarenlang 62 miljoen kilo, maar in de afgelopen twee jaar is de productie gedaald naar 55 miljoen kilo in 2007.
- Voor 2008 wordt een totale productie verwacht van 57 miljoen kilo. Hiervan wordt 49 miljoen kilo op de versmarkt afgezet en is 8 miljoen kilo voor de industrie bestemd. Ook de productie van biologische champignons en exotische paddenstoelen stijgt in 2008.

Tabel 4.2 Invoer van verse champignons in Duitsland, x 1.000 kilo

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-april	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	50.511	51.753	54.666	55.559	21.691	21.009
waarvan uit :						
Polen *)	23.399	22.990	26.680	27.391	10.187	9.304
Nederland	24.998	26.063	24.583	25.737	10.582	11.103
Hongarije	226	512	932	943	445	156
België	557	896	1.163	527	167	173
Italië	60	423	331	337	194	160
Bulgarije				204		
Tsjechië	286	64	73	187	77	75
Litouwen	1	155	32	115		1
Frankrijk	546	121	44	40	5	17
Oostenrijk	255	443	743	33	13	19
Overige landen	183	86	85	45	21	1

*) op basis van uitvoer uit Polen

- Vanaf 2006 is Polen de belangrijkste leverancier van verse champignon in Duitsland. Op de voet volgt import uit Nederland, (inclusief reëxport).
- De import uit andere landen dan Polen en Nederland is klein. Het draait op de Duitse markt in principe om de Duitse, Nederlandse en Poolse verse champignon.

Tabel 4.3 Invoer van champignonconserven in Duitsland, x € 1.000

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-april	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	116.041	93.749	86.402	113.381	35.164	57.733
waarvan uit :						
Nederland	59.357	38.486	33.927	46.178	13.679	31.067
China	27.990	22.539	27.071	35.257	10.430	7.522
Frankrijk	15.443	17.755	13.749	19.504	6.796	8.165
Polen	9.736	9.187	10.003	10.348	3.991	4.279
Griekenland	73	478	572	706	2	146
Italië	1.707	2.532	183	644	80	290
Spanje	1.113	633	561	538	85	552
Oostenrijk	38	63	222	75	23	174
Overige landen	584	2.076	114	131	78	5.538

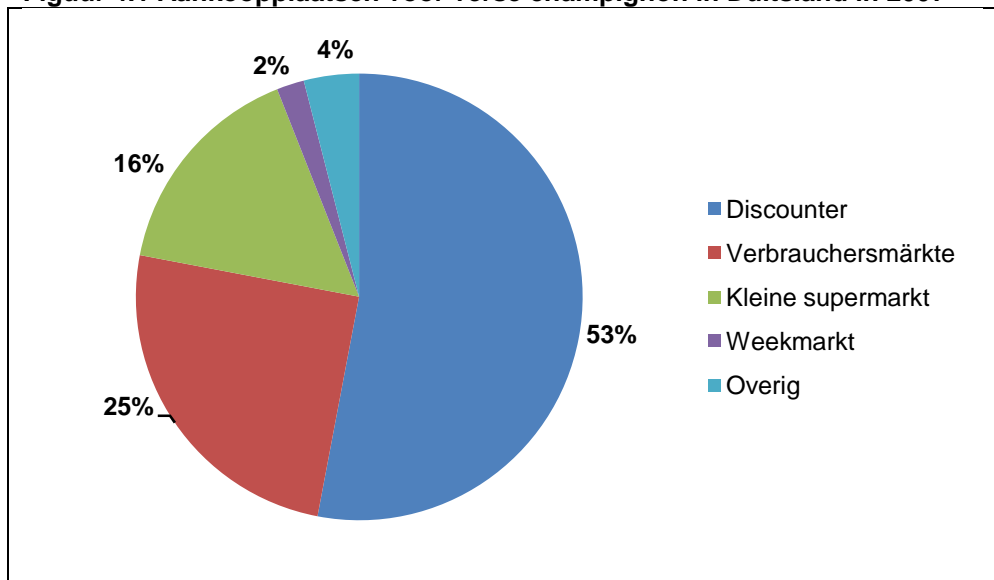
- In 2007 is in Duitsland voor een duidelijk hoger bedrag aan champignonconserven ingevoerd dan in 2005 en 2006. Zowel uit Nederland, China als Frankrijk is voor een hoger bedrag geïmporteerd.
- De Duitse invoer van conserven uit Polen is in de afgelopen jaren vrij stabiel geweest.

Tabel 4.4 Huishoudelijke aankoop van verse champignons in Duitsland, HH=huishouden

Bron : GfK/ZMP	2006	2007
% kopende HH	51,7	50,1
Volume per HH	1,00	0,95
Uitgaven per HH	3,58	3,64
Prijs/kilo	3,57	3,82

- Het percentage kopende Duitse huishoudens van verse champignon daalde in 2007 licht en ook het gemiddelde volume was iets lager dan in het voorgaande jaar. De prijs per kilo was echter 7 procent hoger dan in 2006.

Figuur 4.1 Aankoopplaatsen voor verse champignon in Duitsland in 2007

- In 2007 verliep 53 procent van de huishoudelijke aankoop van verse champignons via discounters. Dit aandeel is lager dan bij vruchtgroenten waarvan in 2007 bijna 58 procent via discounters in handen van de consument kwam.
- Na de discounter zijn de verbruikersmarkt (grote supermarkt) en de kleine supermarkt de belangrijkste aankoopkanalen met een aandeel van respectievelijk 25% en 16%.
- In 2007 kocht een Duits huishouden gemiddeld 7 procent minder champignonconserven dan in 2006. Vooral de verkoop via discounters liet een daling zien. De gemiddelde prijs die de Duitse consument moest betalen was in 2007 17 procent hoger. Discounters lieten een prijsstijging van gemiddeld 20 procent noteren. In de eerste maanden van 2008 valt opnieuw een prijsstijging te zien.

Tabel 4.5 Prijs in € per kilo verse champignon per week naar formule (bakjes omgerekend naar kilo)

Bron : ZMP	ALDI				EDEKA			
	2006	2007	2008	+/- in %	2006	2007	2008	+/- in %
1	3,08	3,39	3,53	4%	3,86	3,57	3,93	10%
2	3,00	3,35	3,51	5%	3,81	3,50	4,05	16%
3	3,13	3,36	3,47	3%	3,83	3,82	3,42	-10%
4	2,91	3,26	3,45	6%	3,80	3,91	4,05	4%
5	3,09	3,19	3,45	8%	3,65	3,77	3,87	3%
6	3,20	3,34	3,59	7%	3,92	3,74	4,08	9%
7	3,01	3,33	3,34	0%	3,45	3,97	3,90	-2%
8	3,09	3,17	3,49	10%	3,77	3,58	4,23	18%
9	3,08	3,38	3,39	0%	3,65	3,91	3,88	-1%
10	3,24	3,02	3,55	18%	3,66	3,87	3,99	3%
11	3,18	3,24	3,56	10%	3,86	3,72	4,44	19%
12	3,24	3,27	3,53	8%	3,81	3,66	4,40	20%
13	3,19	3,26	3,51	8%	3,88	4,16	3,92	-6%
14	3,11	3,12	3,49	12%	3,99	3,89	3,99	3%
15	3,09	3,09	3,53	14%	3,80	3,79	4,08	8%
16	3,15	3,35	3,39	1%	3,78	3,91	4,65	19%
17	3,21	3,31	3,50	6%	3,38	3,85	4,33	12%
18	3,14	3,31	3,52	6%	4,08	3,40	4,05	19%
19	3,13	3,29	3,51	7%	4,16	3,85	4,48	16%
20	2,91	3,43	3,49	2%	4,10	3,96	4,32	9%
21	3,00	3,25	3,43	6%	3,82	3,90	4,56	17%
22	3,00	3,20	3,51	10%	3,63	3,65	4,34	19%
23	2,89	3,26	3,47	6%	4,06	3,80	4,41	16%
24	2,88	3,31	3,58	8%	3,94	3,97	4,15	5%
25	2,98	3,30	3,54	7%	3,94	3,92	4,56	16%
26	2,99	3,27	3,37	3%	3,67	3,80	4,30	13%
27	2,95	3,31	3,32	0%	4,17	4,00	4,60	15%
28	2,95	3,35	3,47	4%	3,92	3,98	4,32	9%
29	3,02	3,33	3,47	4%	4,02	4,13	4,46	8%
30	3,01	3,41	3,37	-1%	3,91	4,08	4,50	10%
31	3,14	3,43	3,48	1%	3,64	3,83	4,44	16%
32	3,11	3,38	3,45	2%	3,92	3,93	4,55	16%
33	3,16	3,61	3,49	-3%	3,62	3,95	4,40	11%
34	3,08	3,22	3,48	8%	3,92	4,33	4,91	13%
35	3,03	3,47	3,38	-3%	3,79	3,86	4,41	14%
36	3,27	3,47	3,54	2%	4,04	3,97	4,55	15%
37	3,17	3,38	3,55	5%	3,78	3,98	4,74	19%
38	3,27	3,38	3,34	-1%	4,03	3,98	4,37	10%
39	3,27	3,35	3,56	6%	3,97	3,96	4,63	17%
40	3,33	3,39	3,48	3%	3,47	4,11	4,25	3%
41	3,14	3,40	3,47	2%	4,12	3,90	4,13	6%
42	3,15	3,42	3,34	-2%	3,99	3,71	4,65	25%
43	3,26	3,34			4,02	3,97		
44	3,40	3,43			3,97	4,23		
45	3,33	3,39			3,91	3,92		
46	3,21	3,53			3,76	3,65		
47	3,24	3,35			3,77	3,98		
48	3,25	3,25			3,80	4,26		
49	3,27	3,50			3,60	3,87		
50	3,15	3,51			3,93	3,67		
51	3,30	3,46			3,97	4,10		
52	3,30	3,51			3,85	4,12		

- Omgerekend per bakje van 250 gram verse champignon varieerde de prijs bij Aldi in 2008 van 84 tot 90 eurocent. De prijzen zijn in 2008 gemiddeld iets hoger geweest dan in 2007. Bij Edeka zijn de prijzen in 2008 sterker gestegen dan bij Aldi.

5 Verenigd Koninkrijk

Tabel 5.1 Productie van champignons in het Verenigd Koninkrijk, x 1.000 kilo

Bron : GEPC/PT	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Champignon	85.000	81.000	74.000	70.000	68.000	72.000

- In het Verenigd Koninkrijk heeft in de afgelopen jaren een sanering plaatsgevonden in de champignonsector. In 2002 bedroeg de productie nog 85 miljoen kilo, terwijl het in 2007 om een productie van 72 miljoen kilo ging.

Tabel 5.2 Invoer van champignons in het Verenigd Koninkrijk, x 1.000 kilo

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-april	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	106.651	108.081	103.821	99.915	35.419	29.077
waarvan uit :						
Ierland *)	50.000	58.148	51.318	49.467	18.772	11.949
Nederland **)	48.309	39.752	39.785	30.865	10.059	10.353
Polen *)	2.256	4.584	6.876	14.284	4.666	4.975
België	4.195	4.190	4.195	3.468	1.288	1.335
Frankrijk	1.746	1.257	1.410	1.469	481	382
Duitsland		0	113	283	132	37
Spanje	26		3	26	6	8
Overige landen	119	150	121	53	15	38

*) op basis van export naar het VK

***) op basis van KCB-export naar het VK

- Jaarlijks wordt in het Verenigd Koninkrijk zo'n 100 miljoen kilo verse champignons ingevoerd. In 2006 en 2007 is een lichte daling van de import te zien.
- De Ierse champignon is goed voor een aandeel van ongeveer 50 procent in de totale import. Hierna volgt import uit Nederland.
- De import van Nederlandse champignon is in 2007 een stuk teruggevallen vergeleken met het voorgaande jaar.
- De Poolse champignon is op de Engelse markt duidelijk in opmars. In 2007 bedroeg de import van Poolse champignon ruim 14 miljoen kilo. Vergeleken met 2005 is de import uit Polen verdrievoudigd.

Tabel 5.3 Invoer van champignonconserven in het Verenigd Koninkrijk, x 1.000 kilo

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-april	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	3.607	3.835	5.119	5.132	1.755	1.498
waarvan uit :						
Nederland	1.583	1.803	2.360	3.019	1.081	751
Italië	832	791	1.053	933	177	555
Frankrijk	889	998	931	539	187	153
Ierland	161	177	154	414	124	2
Spanje		5	516	148	148	
Duitsland	142	57	101	77	36	4
Overige landen	0	4	4	2	2	33

- Import van champignonconserven wordt in EU-landen vanaf 2006 niet meer geregistreerd in volume, maar het Verenigd Koninkrijk is een uitzondering. De invoer van champignonconserven in het Verenigd Koninkrijk is vergeleken met de invoer van verse

champignon klein. In 2007 ging het om een invoer van ruim 5 miljoen kilo, waarvan 3 miljoen kilo uit Nederland.

- In geldwaarde bedroeg de import in 2007 € 9,2 miljoen, waarvan € 5,3 miljoen uit Nederland.
- Uit consumentenonderzoek dat het PT in 2007 heeft laten uitvoeren blijkt dat slechts 12 procent van de Engelsen in de periode september tot en met augustus weleens of regelmatig champignonconserven heeft gekocht.

6 Frankrijk

Tabel 6.1 Productie van champignons in Frankrijk, x 1.000 kilo

Bron : GEPC/PT	2003	2004	2005	2006	2007
Champignon (v)	133.000	123.000	110.000	102.000	108.000

(v) = productie incl. voetjes, verminderd met 20%

- Na een daling van de Franse champignonproductie tot en met 2006 nam de productie in 2007 toe. In 2007 ging 86 miljoen kilo naar de industrie, terwijl 22 miljoen kilo geteeld is voor de versmarkt.
- In 2008 is de Franse productie stabiel of iets groter dan in 2007 als gevolg van een vrij goede compostkwaliteit, minder problemen met Trichoderma en een tot voor kort redelijk goede prijsvorming. In het begin van het jaar was de vraag groter dan het aanbod, maar de verbeterde productie en de iets teruggevallen vraag hebben de situatie gekanteld.
- De voorraden van conserven zijn in de loop van 2008 gestegen en er worden flinke kostenstijgingen verwacht.

Tabel 6.2 Invoer van verse champignons in Frankrijk, x 1.000 kilo

Bron : Eurostat/PT	Jaar				Jan-april	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	23.889	24.212	29.105	31.672	11.355	11.280
Nederland (KCB)	14.078	12.434	11.656	11.497	3.861	3.866
België	4.754	5.289	7.882	8.548	3.129	3.225
Polen	2.805	4.185	5.005	8.106	2.745	3.303
Duitsland	1.711	1.885	3.781	2.626	970	762
Spanje	473	304	690	720	556	56
Italië	33	101	72	144	82	46
Overige landen	35	14	19	31	12	22

- De invoer van verse champignons in Frankrijk zit in de lift. De Franse import uit België en Polen is in de afgelopen jaren gestegen, terwijl de invoer uit Nederland in de afgelopen drie jaar vrij stabiel was.

Tabel 6.3 Invoer van champignonconserven in Frankrijk, x 1.000 euro

Bron : Eurostat/PT	Jaar				Jan-april	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	45.350	37.194	46.959	51.728	16.535	22.528
Nederland	24.899	24.858	29.783	29.559	8.924	11.133
Spanje	17.161	9.720	12.692	17.548	6.560	8.817
Duitsland	1.316	680	1.540	1.639	291	734
Italië	848	621	941	988	227	587
België	575	494	650	812	200	530
China	117			447	78	554
Polen	167	563	1.062	323	167	100
Overige landen	267	258	291	412	88	73

- In 2007 zijn in Frankrijk champignonconserven ingevoerd voor bijna € 52 miljoen. Voor bijna € 30 miljoen is uit Nederland ingevoerd. Hierna volgt import uit Spanje voor bijna € 18 miljoen.

Tabel 6.4 Uitvoer van champignonconserven Frankrijk, x 1.000 euro

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-april	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	32.441	33.009	26.234	39.748	11.469	12.632
Duitsland	15.034	16.012	10.573	16.019	5.241	5.819
België	6.191	5.230	4.592	5.513	2.002	2.036
Italië	1.352	1.570	1.434	3.305	984	672
Spanje	1.316	2.366	1.163	2.926	3	12
Zweden	2.019	2.351	1.962	2.661	757	808
Nederland	37	219	694	1.611	88	1.136
Griekenland	1.177	915	1.087	1.325	442	329
Ver.Koninkrijk	2.158	1.387	1.548	1.173	319	470
Oostenrijk	661	856	996	1.150	406	298
Algerije	103	82	382	1.107	324	182
Overige landen	2.393	2.021	1.803	2.958	903	870

- Na een moeizame afzet van Franse champignonconserven in 2006 is in 2007 voor een duidelijk hoger bedrag uitgevoerd. Zo is in 2007 voor bijna € 40 miljoen aan Franse champignonconserven geëxporteerd.
- Met name de uitvoer naar Duitsland kon in 2007 worden vergroot. Ongeveer 40 procent van de Franse uitvoer is op Duitsland gericht. Na Duitsland volgt op afstand uitvoer naar België, Italië en Spanje.

7 België

Tabel 7.1 Productie van champignons in België, x 1.000 kilo

Bron : GEPC/PT	2003	2004	2005	2006	2007
Champignon	40.000	37.300	33.000	33.000	34.000

- De Belgische productie in 2007 bedroeg 34 miljoen kilo. Hiervan ging 9 procent naar de verwerkende industrie. Voor 2008 wordt een lichte stijging van de productie verwacht.
- De prijzen op de Belgische versmarkt waren in de periode van november 2007 tot mei 2008 redelijk goed. In de zomer van 2008 verliep de prijsvorming minder goed.
- De prijzen van Belgische conserven volgen die van de Nederlandse. Tot mei 2008 verliep de afzet redelijk goed, maar vanaf mei is de afzet in moeilijker vaarwater gekomen.

Tabel 7.2 Invoer van verse champignon in België, x 1.000 kilo

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-april	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	16.309	21.099	27.801	31.104	10.664	12.844
Nederland	13.776	16.636	21.833	25.944	8.697	10.870
Polen	1.952	3.616	5.522	4.874	1.844	1.871
Frankrijk	215	227	317	180	82	16
Duitsland	125	142	13	41	1	54
Hongarije	17	21	44	31	16	10
Malta				16	16	
Italië	43	28	34	13	3	4
Ver.Koninkrijk	180	363	37	2	2	16
Overige landen	1	66	1	3	3	3

- De invoer van verse champignons is in de periode van 2004 tot en met 2007 gestegen van 16 miljoen kilo naar 31 miljoen kilo. De stijging komt voornamelijk op conto van Nederland.
- Het gaat bij de invoer van verse champignons uit Nederland voornamelijk om doorvoer naar het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk aangezien in 2007 de uitvoer van champignons van Nederlandse bodem naar België slechts 1,6 miljoen kilo bedroeg.

Tabel 7.3 Uitvoer van verse champignon uit België, x 1.000 kilo

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-april	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	27.642	30.769	30.518	32.795	10.523	11.142
Ver.Koninkrijk	6.325	10.047	12.231	14.791	4.825	5.847
Nederland	13.008	10.964	9.382	9.005	2.785	2.904
Frankrijk	6.961	7.343	7.749	7.989	2.624	2.252
Duitsland	1.094	1.868	889	434	197	22
Ierland		1	36	318		17
Luxemburg	199	336	210	217	74	75
Overige landen	55	210	21	41	18	25

- Vanwege een redelijke grote doorvoer van Nederlandse en Poolse champignons is de uitvoer van verse champignons uit België bijna even groot als de Belgische

productie. De uitvoer uit België is voornamelijk op het Verenigd Koninkrijk, Nederland en Frankrijk gericht.

Tabel 7.4 Invoer van champignonconserven in België, x 1.000 euro

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-april	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	9.637	8.290	7.429	9.113	2.725	3.981
Frankrijk	4.710	3.524	3.134	3.342	1.149	1.200
Nederland	3.684	3.119	2.620	3.044	833	1.426
Duitsland	782	1.132	1.273	2.068	543	1.101
Spanje	371	288	387	576	195	237
Ver.Koninkrijk	8	13	5	52		
Italië	57	15	10	25	5	5
Overige landen	25	199	0	6	0	12

- In België zijn in 2007 champignonconserven ingevoerd voor € 9 miljoen. Dit was 23 procent meer dan in 2006. In 2008 is een verdere toename te zien uit met name Nederland en Duitsland.
- De uitvoer van champignonconserven ter hoogte van nog geen € 2 miljoen is vergeleken met de invoer klein.

8 Polen

Tabel 8.1 Productie van champignons in Polen, x 1.000 kilo

Bron : GEPC/PT	2003	2004	2005	2006	2007
Champignon	165.000	180.000	200.000	216.000	220.000

- De Poolse productie van champignons is van 2003 tot en met 2007 gestegen van 165 miljoen kilo naar 220 miljoen kilo.

Tabel 8.2 Uitvoer van verse champignons uit Polen, x 1.000 kilo

Bron : Eurostat	Jaar			Jan-april	
	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	97.252	98.495	128.916	45.983	44.775
waarvan naar :					
Duitsland	22.990	26.680	27.391	10.187	9.376
Nederland	24.441	24.852	22.150	8.377	6.019
Ver.Koninkrijk	4.584	6.876	14.284	4.666	4.962
Frankrijk	5.427	6.720	11.450	3.653	4.505
Rusland	21.359	2.671	10.924	3.982	4.327
Tsjechië	2.165	4.534	6.452	2.478	1.219
België	4.168	5.325	5.169	1.834	1.958
Ierland	58	1.474	4.869	1.237	2.237
Litouwen	288	3.104	3.827	2.078	700
Denemarken	1.944	2.823	3.462	1.395	1.156
Zweden	2.794	2.831	2.904	842	1.094
Roemenië	1.140	2.325	2.890	1.271	1.122
Slowakije	65	7	2.871	528	1.660
Oekraïne	221	2.624	2.778	1.032	1.099
Overige landen	5.608	5.649	7.495	2.423	3.341

- De belangrijkste afzetlanden van verse Poolse champignon zijn Duitsland en Nederland. In 2007 ging het om een uitvoer van 27 miljoen kilo naar Duitsland en een uitvoer van 22 miljoen kilo naar Nederland.
- Een sterke groei van de Poolse export is te zien op het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk.
- In 2006 viel de totale export van verse Poolse champignons een stuk lager uit dan in het voorgaande jaar door een forse terugval van de export naar Rusland. Rusland hield zijn grenzen gesloten voor Poolse verse groenten.

Tabel 8.3 Uitvoer van champignonconserven uit Polen, x 1.000 kilo

Bron : Eurostat	Jaar			Jan-april	
	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	9.639	4.925	6.798	1.496	3.190
waarvan naar :					
Duitsland	6.932	2.261	4.470	605	2.369
Oostenrijk	808	566	503	169	123
Oekraïne	31	399	454	220	153
Italië	420	434	431	40	299
Griekenland	192	341	219	96	54
Nederland	555	211	215	99	39
Moldavië	102	95	157	77	
Zwitserland	81	117	138	105	50
Overige landen	518	501	211	85	103

- De uitvoer van champignonconserven uit Polen is in verhouding met die van verse champignon niet zo groot. In 2007 bedroeg de uitvoer bijna 7 miljoen kilo waarvan 4,5 miljoen kilo in Duitsland is afgezet.

9 Rusland

Tabel 9.1 Productie van paddenstoelen in Rusland, x 1.000 kilo

	2006	2007	+/- in %
Champignon	8.178	9.621	18%
Oesterzwam	3.706	4.479	21%
Shiitake	17	12	-29%
Totaal	11.901	14.112	19%

Bron : Russian Mushroom Journal

- De productie van paddenstoelen in Rusland stijgt. In 2007 ging het om 14 miljoen kilo waarvan 9,6 miljoen kilo verse champignon.

Tabel 9.2 Verbruik van paddenstoelen in Rusland, x 1.000 kilo

	2006	2007	+/- in %
Binnenlands product	11.901	13.835	16%
Import, vers	27.337	31.738	16%
Import, verwerkt	108.632	117.116	8%
Totaal	147.870	162.689	10%

Bron : Russian Mushroom Journal

- Paddenstoelen winnen in Rusland aan populariteit. Zowel het verbruik van verse champignon als verwerkte champignon neemt toe. Ongeveer 70 procent van het verbruik betreft ingevoerde verwerkte champignons.

Tabel 9.3 Invoer van verse champignons in Rusland, x 1.000 kilo

Bron:UNComtrade	2003	2004	2005	2006	2007
Totaal	20.247	24.074	25.323	27.475	32.295
Polen	19.793	23.260	22.716	21.124	30.893
Letland	439	762	716	779	883
China	0	32	22	100	199
Hongarije			131	282	138
Nederland	15	19	789	2.806	55
Tsjechië			519	1.761	30
Duitsland			250	621	15
Overige landen	0	1	180	2	82

- Rusland importeert steeds meer verse champignon. In 2003 bedroeg de invoer 20 miljoen kilo tegen ruim 32 miljoen kilo in 2007. Het merendeel van de import is afkomstig uit Polen.
- Het is opmerkelijk dat de Russische statistiek in 2006 een invoer uit Polen registreert van 21 miljoen kilo, terwijl de Poolse exportstatistiek in dat jaar slechts 2,7 miljoen kilo naar Rusland noteert. In 2006 werd de Poolse import van verse groenten in Rusland geweerd.

Tabel 9.4 Invoer van champignonconserven in Rusland, x 1.000 kilo

Bron:UNComtrade	2003	2004	2005	2006	2007
Totaal	26.423	35.517	43.442	44.773	61.868
China	17.840	34.787	42.441	43.423	60.650
India	707	99	424	634	645
Spanje	0	0	0	117	268
Polen	1.225	233	235	316	198
V.S. v. Amerika	3.333	20	1		
Duitsland	2.526	69	34	224	
Thailand	447	246	5		
Overige landen	345	63	302	59	107

- De invoer van champignonconserven stijgt in Rusland harder dan die van verse champignon. Het gaat hierbij in hoofdzaak om invoer uit China.

10 Conserveren uit China

Tabel 10.1 Uitvoer van champignonconserveren uit China, x 1.000 kilo

Bron:UNComtrade	2003	2004	2005	2006	2007
Totaal	261.397	295.293	315.542	305.004	379.805
Rusland	12.104	23.358	42.624	52.574	61.810
V.S. v. Amerika	22.936	37.854	37.638	35.588	53.786
Duitsland	30.877	30.457	23.673	26.823	29.883
Japan	25.198	25.549	25.320	25.194	23.194
Maleisië	14.914	13.551	17.786	15.222	20.298
Canada	18.084	19.291	19.090	13.966	18.238
Nederland	11.714	12.967	18.590	17.951	17.737
Hong Kong	23.815	13.458	13.199	9.625	12.089
Zuid Korea	9.676	9.504	10.539	11.239	12.001
Estland	9.105	11.530	10.344	10.039	10.602
Filippijnen	5.296	6.765	6.962	5.915	9.480
Oekraïne	38	189	85	4.722	8.739
Roemenië	7.768	8.935	10.068	8.838	6.706
Australië	5.576	4.815	4.742	4.568	5.361
Libanon	4.701	4.436	4.373	2.712	5.276
Ver. Arab. Emiraten	3.294	3.978	4.315	5.115	5.228
Saoedi Arabië	2.219	2.984	2.656	2.187	3.630
Tsjechië	4.912	6.619	3.607	2.269	3.505
Thailand	848	1.269	648	1.998	3.411
Egypte	1.450	1.907	1.594	1.870	3.120
Argentinië	1.433	2.022	2.579	3.101	3.109
Algerije	17	156	1.362	878	3.097
Israël	2.429	3.773	1.406	1.178	3.080
Jordanië	2.034	2.544	1.949	1.839	3.020
Zweden	3.564	3.935	3.378	2.695	2.964
Georgië	202	494	889	1.436	2.329
Noorwegen	3.043	2.802	2.593	1.777	2.296
Indonesië	3.338	4.695	3.589	2.775	2.267
Koeweit	1.730	1.630	1.877	1.587	2.232
Costa Rica	1.398	1.786	1.799	1.312	2.109
Marokko	532	678	1.326	490	2.067
Chili	955	1.352	1.188	1.214	1.896
Kazachstan	607	569	827	660	1.787
Spanje	1.591	822	1.306	1.093	1.482
Singapore	1.460	966	1.324	1.076	1.468
Zwitserland	1.499	1.196	1.340	977	1.452
Griekenland	590	784	801	565	1.324
Mexico	3.786	7.115	6.396	919	1.195
Zuid Afrika	962	1.181	1.081	1.087	1.082
Overige landen	15.702	17.377	20.679	19.930	25.455

- China is wereldwijd overduidelijk het belangrijkste exportland van champignonconserveren. In de periode van 2004 tot en met 2006 schommelde de jaarlijkse export rond 300 miljoen kilo, maar in 2007 steeg deze naar 380 miljoen kilo.
- Rusland en de Verenigde Staten zijn de belangrijkste afzetlanden voor Chinese champignonconserveren, maar daarnaast zijn er nog 37 landen die jaarlijks elk meer dan 1 miljoen kilo Chinese champignonconserveren invoert. Nederland staat op de zevende plaats.

11 Overige landen

11.1 Ierland

Tabel 11.1 Productie en export champignons Ierland, x 1.000 kilo

Bron :MAFF Eurostat	Productie	Export vers (VK)
1990	37.000	24.595
1995	39.200	36.598
2000	66.500	38.500
2001	67.700	47.700
2002	66.000	57.800
2003	66.000	47.600
2004	66.000	43.300
2005	68.000	52.200
2006	66.000	51.000
2007	66.000	50.000

- De Ierse productie is al jarenlang stabiel rond 66 miljoen kilo. Dit is opmerkelijk. Jaarlijks wordt zo'n 50 miljoen kilo verse champignons uitgevoerd naar hoofdzakelijk Engeland.

11.2 Hongarije

Tabel 11.2 Uitvoer van verse champignons uit Hongarije, x 1.000 kilo

Bron : Eurostat	Jaar				Jan-april	
	2004	2005	2006	2007	2007	2008
TOTAAL	11.582	7.646	7.306	6.867	2.566	2.940
Oostenrijk	5.715	3.430	3.795	4.745	1.701	1.654
Slowakije	12	13	74	651	370	92
Kroatië	433	452	460	515	126	152
Italië	3.254	2.144	1.511	455	193	582
Roemenië		100	359	325	75	192
Slovenië	22	0	45	110	68	21
Overige landen	2.146	1.507	1.062	66	33	247

- De Hongaarse champignon speelt een kleinere rol van betekenis in de EU dan een jaar of 10 terug. In 2001 bedroeg de Hongaarse oogst nog 40 miljoen kilo tegen 20 miljoen kilo in 2007.
- In 2007 bedroeg de Hongaarse uitvoer circa 7 miljoen kilo waarvan bijna 5 miljoen kilo naar Oostenrijk is uitgevoerd.

11.3 Verenigde Staten

Tabel 11.3 Invoer van champignonconserven in Verenigde Staten, x 1.000 kilo

Bron:UNComtrade	2003	2004	2005	2006	2007
Totaal	63.650	66.044	59.873	50.145	62.257
China	21.883	27.723	27.464	22.059	35.781
India	12.252	15.282	12.299	13.207	12.470
Indonesië	10.083	10.782	10.848	6.972	8.586
Vietnam	58	103	351	1.217	1.279
Nederland	5.650	2.483	1.875	1.386	701
Mexico	2.158	631	755	564	380
Canada	1.832	1.670	1.373	1.380	456
Maleisië	1.462	1.870	1.325	789	510
Colombia	1.349	1.050	754	277	282
Overige landen	6.923	4.450	2.829	2.294	1.812

- De invoer van champignonconserven in de VS schommelt van jaar tot jaar. In 2005 en 2006 viel de import wat terug, maar in 2007 steeg deze weer. De grootste invoer komt uit China, India en Indonesië.
- De rol van Nederlandse champignonconserven is in de VS heel klein geworden.

Tabel 11.4 Invoer van verse champignons in Verenigde Staten, x 1.000 kilo

Bron:UNComtrade	2003	2004	2005	2006	2007
Totaal	23.633	24.652	27.200	25.593	26.433
Canada	22.310	22.917	25.716	24.119	22.237
Mexico	982	1.429	1.295	1.229	1.907
China	296	276	175	187	1.466
Zuid Korea	21	2			739
Overige landen	24	28	14	58	84

- De grootste invoer van verse champignons in de VS is te zien uit Canada (85%). Hierna volgt import uit Mexico en China.

12 Marktaantrekkelijkheid

- Voor champignons zijn de meest aantrekkelijke markten getraceerd aan de hand van de zogenaamde MABA- methode. De marktomvang, penetratie (percentage kopers), marktaandeel en ontwikkeling van het marktaandeel vormen de belangrijkste input.
- Bij de MABA- methode worden in de eerste plaats de meest essentiële marktgegevens geïnventariseerd. Stap voor stap verschaft de MABA- analyse meer inzicht in de samenhang tussen de afzetmarkten en de mogelijke marketingstrategieën. Hierdoor zijn betere beslissingen mogelijk, zodat de beschikbare marketing- en promotiebudgetten optimaal ingezet kunnen worden.
- Aan de hand van een MABA matrix wordt de status van de verschillende landen duidelijk. Onderstaande tabel geeft weer welke status de landen op grond van de MABA- analyse hebben gekregen.

Tabel 12.1 Beoordeling afzetlanden voor Nederlandse champignon in 2007

Landen	Champignons Vers 2007	Champignons Verwerkt 2007
Nederland	Kernland	Aandachtsland
Frankrijk	Kernland	Kernland
België	Volgland	Kernland
Noorwegen	Volgland	Aandachtsland
Italië	Volgland	Aandachtsland
Verenigd Koninkrijk	Kernland	Volgland
Duitsland	Aandachtsland	Kernland
Zweden	Volgland	Aandachtsland
Denemarken	Volgland	Kernland
Finland	Volgland	Aandachtsland
Oostenrijk	Aandachtsland	Aandachtsland
Spanje	Volgland	Aandachtsland
VS	-	Volgland
Zwitserland	Volgland	Aandachtsland
Polen	Volgland	Aandachtsland
Tsjechië	Volgland	Aandachtsland
Rusland	Volgland	Aandachtsland

- Een kernland aanduiding duidt op een aantrekkelijke markt en een sterke concurrentiepositie van Nederland. In deze gevallen moet een strategie gevolgd worden, die gericht is op maximalisatie van de huidige opbrengsten. Een volgland duidt op een weinig aantrekkelijke markt en een zwakke Nederlandse positie. In principe dient in deze landen een terughoudend marketing –en promotiebeleid te worden gevoerd. Een aandachtsland zit tussen beide aanduidingen en strategieën in.

Resultaten matrix vers en verwerkt:

- Doordat de Nederlandse verse champignon op diverse markten flink aan marktaandeel heeft verloren, is de concurrentiepositie in 2007 bij veel landen een stuk verslechterd ten opzichte van de MABA van 2002. Het marktaandeel en de groei van het marktaandeel telt zwaar mee in de analyse. Door verlies van

marktaandeel zijn veel kernlanden ten opzichte van 2002 “gedegradieerd” tot volgland.

- Voor de Nederlandse verse champignon komen als kernlanden het Verenigd Koninkrijk, Nederland en Frankrijk naar voren. Dat Frankrijk qua concurrentiepositie hoger scoort dan Duitsland komt door een betere score op het gebied van onder meer prognose van het marktaandeel van Nederlandse verse champignon, huidig marktaandeel en breedte van het assortiment.
- In diverse landen waaronder Rusland, Polen, Tsjechië, Spanje en Italië heeft de Nederlandse verse champignon geen marktaandeel. Hierdoor krijgen deze landen een lage waardering wat betreft de concurrentiepositie voor de Nederlandse verse champignon. Het wil niet zeggen dat hier in de toekomst geen mogelijkheden zouden kunnen liggen.
- Als kernlanden voor de verwerkte champignon (conserven) kunnen Duitsland, Frankrijk, Denemarken en België worden aangewezen. Duitsland en Frankrijk krijgen een hoge waardering wat betreft marktaantrekkelijkheid. Het gaat hierbij vooral om een grote marktomvang en een hoog percentage kopers. Denemarken en België scoren als afzetland voor Nederlandse champignonconserven hoog door vooral een hoog Nederlands marktaandeel en een gunstige ontwikkeling van het marktaandeel in de afgelopen jaren.
- Qua marktaantrekkelijkheid scoren landen als de VS, Rusland en Polen redelijk hoog door onder meer marktomvang en consumptiegroei, maar in deze landen is de concurrentiepositie van Nederland laag. In Polen en Rusland heeft Nederland geen marktaandeel en in de VS staat het marktaandeel van Nederlandse champignonconserven flink onder druk.
- Tsjechië en Nederland scoren als afzetland hoog wat betreft de concurrentiepositie voor Nederlandse verwerkte champignon. Voor beide landen geldt echter dat er nauwelijks een afzetmarkt is waardoor ze laag scoren op de schaal van marktaantrekkelijkheid.

13 De sector kort omschreven

Omzet en rendement

Het aantal teeltbedrijven in Nederland is in de afgelopen jaren gedaald en de verwachting is dat deze lijn zich voortzet. In 1995 telde Nederland 704 bedrijven met teelt van champignons, terwijl in 2007 nog 228 bedrijven zijn overgebleven. De productiewaarde van de Nederlandse paddenstoelensector is gedaald van € 319 miljoen in 2000 naar € 250 miljoen in 2007. De betaalde oppervlakte daalt ook, maar veel minder snel dan het aantal bedrijven. Nederland is binnen de EU het belangrijkste productieland van champignons, maar ondervindt grote concurrentie van Polen. De Nederlandse productie is in de afgelopen jaren gedaald, maar in 2007 nam deze wat toe door een grotere productie van industriechampignons. Het aanbod in Polen is in de afgelopen jaren explosief gestegen, maar de groei stagneert. Door de Poolse stijging is niet alleen de productie in Nederland gedaald, maar is ook het Engelse, Franse, Belgische en Hongaarse aanbod een stuk teruggevallen. De opbrengstprijzen voor telers zijn gedaald als gevolg van toenemende concurrentie op de belangrijkste exportmarkten en de grotere concentratie en macht bij de afnemers. Met een sterke stijging van de kosten in de bedrijfsvoering staat de rentabiliteit al jaren onder druk.

Schaalvergroting

De kostprijs blijft voor de telers het belangrijkste aandachtspunt. Deze wordt bepaald door met name de kosten voor arbeid, compost en regelgeving (milieu), eisen en wensen van de consument (voedselveiligheid, duurzaamheid) en energie. De kostprijs is de afgelopen jaren gestegen. Om dit te compenseren is door kortere teeltschema's de productiviteit op de champignonbedrijven vergroot, zonder dat hierbij nadrukkelijk naar de markt is gekeken. Door de druk op de prijzen is een groot aantal bedrijven gestopt. De schaalvergroting zet zich onverminderd voort.

Dezelfde trend is te zien bij de champignonhandelaren. Naar verwachting blijven nog drie of vier bedrijven over, die zelf productiebedrijven hebben in meerdere landen. Ook in de industriële verwerking van champignons heeft zich een sterke schaalvergroting voorgedaan, die heeft geleid tot een speelveld waarin nog zes bedrijven actief zijn.

Afzet en Internationalisering

Internationale ontwikkelingen bepalen in grote mate het reilen en zeilen van de Nederlandse champignonsector. De positie van Nederland als derde leverancier op de wereldmarkt staat onder druk, voornamelijk vanwege concurrentie uit lagelonenlanden zoals Polen, waar de arbeidskosten vele malen lager zijn dan in Nederland. Verse groenten en fruit, en dus ook champignons, zijn aantrekkelijk voor grote internationale voedingsmiddelenconcerns die in staat zijn om waarde toe te voegen aan de producten. Op termijn neemt het belang van deze partijen in de groente- en fruitsector en waarschijnlijk ook in de champignonsector toe. De invoer in Nederland is gestegen en ook de re-export neemt toe. Er is vooral sprake van een grotere re-export van Poolse champignon via Nederland. Verdere internationalisering in de teelt en handel van champignons ligt voor de hand.

Ruim de helft van de Nederlandse productie wordt verwerkt, de rest is bestemd voor de versmarkt. Van zowel het verse als het verwerkte product wordt tachtig procent geëxporteerd.

Verwerkte champignons

De belangrijkste afzetmarkt voor verwerkte champignons is Duitsland, gevolgd door Frankrijk en de Verenigde Staten. Nederland ondervindt in deze landen concurrentie van Frankrijk, China en Spanje. Met name China is een bedreiging, zeker wanneer het handelsverkeer in

de wereld verder wordt geliberaliseerd. De Nederlandse uitvoer naar de VS is bijna helemaal weggefallen door een grotere import uit China. Ook bij champignonconserven uit Polen valt een stijgende export te zien, maar het volume ligt enkele malen lager dan bij verse Poolse champignons.

Verse champignons

De uitvoer van verse Poolse champignons is in de afgelopen jaren zo fors gestegen dat deze in 2005 groter was dan die uit Nederland. Zo is in 2007 bijna 130 miljoen kilo verse champignon uit Polen uitgevoerd en bedroeg de export van Nederlandse champignon 71 miljoen kilo. Hierna volgt Ierland als EU-land met de grootste export, hoofdzakelijk naar het Verenigd Koninkrijk. In de afgelopen jaren nam de uitvoer van Nederlandse verse champignon naar het Verenigd Koninkrijk toe, maar in 2005 kwam daarin een kentering. Op de Engelse markt verschijnen steeds meer Poolse champignons; een deel rechtstreeks uit Polen en een deel re-export via Nederland. In landen als Frankrijk, Denemarken, Zweden en Finland heeft de Nederlandse verse champignon marktaandeel verloren. De grootste uitvoer van Nederlandse verse champignon is op het Verenigd Koninkrijk gericht (ca. 42%), gevolgd door Duitsland (28%) en Frankrijk (16%). De export naar Duitsland en Frankrijk bleef in de afgelopen twee jaar redelijk stabiel.

Specialisatie en differentiatie

In de komende jaren zal het Europese verkeer het strijdtoneel zijn voor Nederland en Polen. Op het gebied van de kwaliteit van champignons doet het buitenland niet veel onder voor Nederland. Toegevoegde waarde van de Nederlandse leverancier en het Nederlandse product is een voorwaarde om deze strijd te winnen. Het is noodzakelijk dat de Nederlandse champignonsector verandert en zich onderscheidt ten opzichte van champignons uit andere landen. Pas dan kan de concurrentiepositie van Nederland weer sterker worden. Als eerste moet in beeld worden gebracht welke landen momenteel de meest aantrekkelijke markten zijn voor Nederlandse verse en verwerkte champignons. Vervolgens dient voor aantrekkelijke markten in kaart worden gebracht wat de consumentenwensen zijn. Is een smaakverbetering wenselijk, zo ja welke? Op welke wijze is via verpakking aankoop te bevorderen? Wat zijn de gebruiksmanieren/momenten en wat is hieraan toe te voegen? Inventarisatie van wensen en marktmogelijkheden per aantrekkelijk land zijn de basis voor doelgericht innoveren.

Ontwikkeling van de marktvraag

Het gebruik van champignons verschilt per land. In Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Ierland zitten de 'heavy users' van verse champignons. In Duitsland, Frankrijk, de Zuid-Europese landen en Scandinavië ligt de nadruk op champignonconserven. Enkele uitzonderingen daargelaten, moet worden geconstateerd dat de marktvraag voor zowel verse als conservenchampignons stagneert.

De consument vraagt om productdiversificatie (productinnovatie), producten van gecertificeerde bedrijven (duurzame productie), producten met gegarandeerde kwaliteit en houdbaarheid (voedselveiligheid). Dit biedt kansen voor 'andere paddenstoelen' maar ook voor witte champignons in een 'nieuw jasje'. Het Verenigd Koninkrijk vraagt om een breed en diep assortiment, andere landen hebben ook belangstelling voor 'andere paddenstoelen', maar van acceptatie op grote schaal door de consument in binnen- en buitenland is nog geen sprake. Afzetbevordering, bij voorkeur in samenwerking met andere aanbieders in Europa, kan een steun in de rug zijn.

Nederland is vooral sterk in regelmaat en stabiliteit van de productie. Het assortiment paddenstoelen is de laatste jaren wel uitgebreid, maar de champignonproductie bestaat hoofdzakelijk uit witte champignons. Productinnovatie moet leiden tot marktverruiming. Dat geldt niet alleen voor nieuwe producten maar ook voor het bestaande product in nieuwe aanbestedingsvormen.